

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 25.9.2013.
COM(2013) 656 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**o mogućim novim zahtjevima u vezi s označivanjem tekstilnih proizvoda te o studiji o
alergenim tvarima u tekstilnim proizvodima**

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o mogućim novim zahtjevima u vezi s označivanjem tekstilnih proizvoda te o studiji o alergenim tvarima u tekstilnim proizvodima

1. Uvod

Uredba (EU) br. 1007/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2011. o nazivima tekstilnih vlakana i povezanom označivanju i obilježavanju sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda¹ (dalje u tekstu „Uredba o tekstilu” ili „Uredba”) jedino je zakonodavstvo EU-a za određeni sektor koje se primjenjuje na tekstilne proizvode². Njome se utvrđuju uvjeti i pravila u vezi s označivanjem i obilježavanjem tekstilnih proizvoda te pravila za nazive tekstilnih vlakana. Ona se primjenjuje na sve proizvode s masenim udjelom tekstilnih vlakana od najmanje 80 %, uključujući sirovine, poluproizvode ili gotove proizvode, ručno ili industrijski izrađene proizvode te djelomično ili potpuno izrađene konfekcijske proizvode.

Člankom 24. Uredbe o tekstilu zahtijeva se da Europska komisija do 30. rujna 2013. Europskom parlamentu i Vijeću podnese izvješće koje prate, prema potrebi, zakonodavni prijedlozi „o mogućim novim zahtjevima u vezi s označivanjem koje treba uvesti na razini Unije kako bi se potrošačima pružile točne, relevantne, razumljive i usporedive informacije o značajkama tekstilnih proizvoda”. Razmotrena pitanja uključuju, među ostalim, sustav označivanja podrijetla, usklađen sustav uputa za održavanje, jedinstven sustav označivanja veličine na razini Unije, navođenje alergenih tvari, elektroničko označivanje i druge nove tehnologije, nejezične simbole ili oznake za utvrđivanje tekstilnih vlakana. Budući da se člankom 12. Uredbe o tekstilu uvodi zahtjev označivanja tekstilnih proizvoda koji sadrže netekstilne dijelove životinjskog podrijetla, isto je tako razmotreno moguće označivanje ili obilježavanje kožnih proizvoda. Nadalje, na temelju članka 25. te Uredbe, od Komisije se također zahtijeva da provede studiju kako bi ocijenila postoji li uzročno-posljedična veza između alergijskih reakcija i kemijskih tvari ili mješavina koje se koriste u tekstilnim proizvodima te da, prema potrebi, podnese zakonodavne prijedloge.

Ovo je izvješće utvrđeno na temelju rezultata studija provedenih u ime Europske komisije. U tim su se studijama analizirali različiti sustavi označivanja za tekstil i kožne proizvode, kao i uzročno-posljedična veza između alergija i kemijskih tvari u gotovim tekstilnim proizvodima. O rezultatima tih studija provedene su opsežne rasprave sa stručnjacima iz država članica, predstavnicima sektora i ostalim dionicima, posebno u okviru stručne skupine za nazive i označivanje tekstila³. U studiji o označivanju tekstila u obzir se uzeo ishod studije provedene u ime Glavne uprave za unutarnje politike Europskog parlamenta 2010.⁴ Ovim izvješćem uzimaju se u obzir postojeći odgovarajući europski i međunarodni standardi te se isto tako obuhvaćaju pitanja koja se odnose na mala i srednja poduzeća (MSP). Ono uključuje pregled industrije tekstila i odjeće u poglavlju 2., sažetak mogućih novih zahtjeva u vezi s

¹ SL L 272, 18.10.2011., str. 1. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:272:0001:0064:EN:PDF>

² Uredbom o tekstilu stavljene su izvan snage direktive 73/44/EZ, 96/73/EZ i 2008/121/EZ od 8. svibnja 2012. Prijelazno razdoblje za tekstilne proizvode koji su u skladu s Direktivom 2008/121/EZ i koji su stavljeni na tržište prije stupanja na snagu Uredbe završava 9. studenoga 2014.

³ Zapisnik sa sastanaka Stručne skupine za nazive i označivanje tekstila dostupan je na http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/documents/index_en.htm

⁴ Studija Europskog parlamenta o označivanju tekstilnih proizvoda dostupna je na <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201108/20110825ATT25276/20110825ATT25276EN.pdf>

označivanjem (članak 24.) i glavne rezultate studije o kemijskim tvarima (članak 25.) u poglavljima 3. i 4., a u poglavlju 5. predstavljeni su zaključci.

2. PREGLED SEKTORA TEKSTILA I ODJEĆE EU-A

Industrija potrošačke robe EU-a temeljena na dizajnu sastoji se od širokog raspona sektora, posebno tekstila i odjeće (TO), kože i obuće, slobodnog vremena (sport, igre i igračke) te nakita, unutarnjeg uređenja itd. Tim je sektorima obuhvaćeno više od pola milijuna poduzeća koja su aktivna u vrijednosnom lancu (uključujući u dizajnu, razvoju proizvoda, proizvodnji, distribuciji i trgovini na malo). Ona zajedno ostvaruju ukupni godišnji promet od 500 milijardi eura i osiguravaju otprilike 5 milijuna radnih mjesta u EU-u.

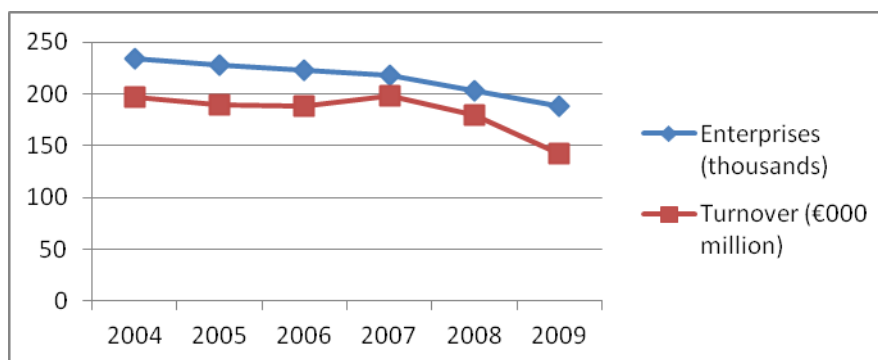
Europska industrija tekstila i odjeće vrlo je diversificiran⁵ industrijski sektor koji pokreću inovacije i kreativnost i koji čine uglavnom MSP-ovi. U poduzećima je 2009. bilo zaposleno u prosjeku 10 zaposlenika, što je pad s 18 zaposlenika na početku desetljeća. Sektor je 2011. činilo više od 185 000 društava koja su zapošljavala 1,7 milijuna osoba u Europi i ostvarivala ukupni promet od 152 milijarde eura⁶. Uzimajući u obzir oštru svjetsku konkurenciju, europska se poduzeća sve više okreću istraživanju, razvoju i inovacijama (IRI) kako bi zadržale i poboljšale održivu konkurentnost. Nakon više od 15 godina radikalnih strukturnih promjena, posebni proizvodi s visokom dodanom vrijednošću danas čine znatan udio djelatnosti u sektoru. Značajnim naporima u IRI-ju ojačani su stručnost i održivost tekstilnih društava, posebno onih koja izrađuju rješenja za nove primjene i usluge „krojene po mjeri” u zahtjevnim sektorima poput zdravstva i niskogradnje te automobilske ili zrakoplovnog sektora.

U zadnjih 15 godina u sektoru tekstila i odjeće (TO) povećana je energetska učinkovitost za otprilike 35 %, i po jedinici proizvoda i po dodanoj vrijednosti, što je znatno iznad prosjeka za proizvodni sektor kao cjelinu. Tim su sektorom obuhvaćeni tržišni segmenti odjeće, tekstili za unutarnje uređenje i tehnički tekstili, od kojih svaki ostvaruje otprilike jednu trećinu ukupnog prometa/prihoda. Međutim, u EU-u stanje se mijenja u korist tehničkih tekstila⁷, odnosno segmenta u kojem EU ima relativnu konkurentnu prednost nad svojim trgovinskim partnerima. Sektor TO-a kao cjelina čini 3 % udjela u dodanoj vrijednosti i 6 % udjela u zapošljavanju u ukupnoj proizvodnji. Vidljiva produktivnost rada sektora poboljšala se s otprilike 40 % do 46 % u razdoblju od 2004. do 2009. Razina ulaganja po dodanoj vrijednosti ostala je stabilna na otprilike 11 % u istom razdoblju.

⁵ To uključuje raznolike poslovne aktivnosti poput proizvodnje umjetnih vlakana, pređenja (bilo povezanog s primarnom preradom vlakana ili integrirano s proizvodnjom tkanina), tkanja (često integriranog s bojanjem i završnom obradom) i pletenja te završne obrade (koja se također sastoji od bojanja, tiskanja, premazivanja i laminacije)

⁶ Eurostat

⁷ U tehničkom sektoru tekstila s otprilike 15 000 društava zaposleno je oko 300 000 radnika. Veća tržišta primjene uključuju: poljoprivredu, šumarstvo i akvakulturu; građevinarstvo, funkcionalne komponente odjeće i obuće; geotekstile i inženjerstvo; sastavnice namještaja i podne obloge; filtraciju i proizvode za industrijsku uporabu; higijenu i medicinu; opremu za prijevoz i opremanje; zaštitu okoliša; pakiranje i skladištenje; zaštitu osoba i imovine; sport i slobodno vrijeme

Slika 1. – Broj poduzeća i promet industrije tekstila i odjeće (2004.-2009.)

Izvor: Eurostat

Nakon petogodišnje recesije, čini se da se industrija TO-a donekle oporavila od utjecaja financijskih previranja, ali ovaj trend još treba potvrditi podacima iz 2012. Glavni čimbenici i problemi koji utječu na konkurentnost industrije TO-a jesu oni koji utječu i na druge sektore. Pristup financiranju posebno je presudan za omogućavanje ulaganja radi modernizacije proizvodnih objekata i razvoja više dizajnerskih proizvoda namijenjenih postojećim ili novim tržištima. Nedostatak vještina još je jedno važno pitanje ne samo u TO-u, nego i u cijeloj proizvodnoj industriji. Određeni problemi, poput prava intelektualnog vlasništva i njihova kršenja, zahtijevaju rješenja više usredotočena na TO po sektorima. U okviru napretka poduzeća aktivno teže tehnološkim i netehnološkim inovacijama, razvoju sadržaja dizajna, politici žiga i kvalitetnim proizvodima te izvozu kako bi nadoknadili smanjenu potražnju u EU-u. Sektor postaje sve konkurentniji.

3. TRENUTAČNA SITUACIJA I NALAZI O MOGUĆEM RAZVOJU U POGLEDU OZNAČIVANJA

U ovom odjeljku daje se pregled trenutnih zahtjeva u vezi s označivanjem tekstilnih proizvoda i ocjena potrebe za mogućim novim zahtjevima te poželjnost i izvedivost usklađivanja označivanja i obilježavanja tekstilnih i kožnih proizvoda.

U skladu s Uredbom o tekstilu, tekstilni proizvodi dostupni na tržištu EU-a moraju imati etiketu ili oznaku koja prikazuje sastav vlakna pomoću naziva vlakana navedenih u Prilogu I. toj Uredbi. Nazivi vlakana i maseni udio svih sastavnih vlakana moraju biti navedeni silaznim redoslijedom. Zahtjevi u vezi s označivanjem i obilježavanjem sastava vlakana primjenjuju se na tekstilne proizvode s masenim udjelom tekstilnih vlakana od najmanje 80 %. Uredbom se ne uređuju ostali aspekti označivanja i obilježavanja. Kožni proizvodi ne podliježu zahtjevima u vezi s označivanjem i obilježavanjem⁸, osim obuće, koja je obuhvaćena Direktivom o obući 94/11/EZ⁹. Određene kategorije tekstilnih proizvoda, uključujući tepihe, druge podne obloge i proizvode za ukrašavanje kuće, također su obuhvaćene Uredbom (EU) br. 305/2011¹⁰ o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda.

Potreba za mogućim novim zahtjevima u vezi s označivanjem procjenjuje se na temelju istraživanja provedenih u ime Komisije te provjerenih i dopunjenih opsežnim raspravama¹¹ sa

⁸ Proizvodi s masenim udjelom tekstilnih vlakana manjim od 80 % ne ulaze u područje primjene Uredbe o tekstilu i ne podliježu zahtjevima u vezi s označivanjem i obilježavanjem. To je, na primjer, slučaj s proizvodima s masenim udjelom kože od 7 %.

⁹ SL L 100, 19.4.1994., str. 37. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1994L0011:20070101:EN:PDF>

¹⁰ SL L 88, 4.4.2011., str. 5. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:088:0005:0043:EN:PDF>

¹¹ Sastanci (bilješka3.) i anketa provedena među potrošačima (bilješka14.)

širokim rasponom dionika. Budući da su istraživanja o mogućem usklađenju označivanja istraživanja izvedivosti s ciljem obavješćivanja o mogućoj ocjeni utjecaja, rješenja su brojnija i šire određena nego što bi bila u formalnoj fazi ocjene utjecaja. Tim se istraživanjima daje dobar pregled mogućih utjecaja i koristi svakog novog zahtjeva. Ilustrativnim primjerima omogućena je ocjena je li obrazložena procjena troškova i koristi bila potrebna ili ne.

Budući da se člankom 24. Uredbe o tekstilu predviđa da bi se mogući zahtjevi u vezi s označivanjem usredotočeni na potrošače¹² trebali razmotriti uz savjetovanje s odgovarajućim dionicima, istraživanje o označivanju tekstila¹³ uključilo je anketu provedenu među potrošačima i intervju s dionicima¹⁴; mogućnosti označivanja i obilježavanja procijenjene su na sljedeći način:

(a) Sustav označivanja podrijetla

Označivanje podrijetla u interesu je potrošača. Detaljna rasprava o primjerenosti uvođenja sustava označivanja podrijetla u Uredbu o tekstilu trenutno nije prikladna zbog nedavnog donošenja prijedloga Komisije o Uredbi o sigurnosti potrošačkih proizvoda¹⁵, kojim Komisija namjerava osigurati međusektorski sustav u cijelom EU-u, a u kojem se razmatraju zemlja podrijetla i drugi aspekti sljedivosti. Značajan broj dionika, uključujući u sektoru tekstila, dobro je prihvatio te promjene.

(b) Sustav uputa za održavanje

Potrošači daju najveću važnost uputama za najbolji način održavanja tekstila. Općenito su upoznati s trenutnim sustavom označivanja koji je donio privatni sektor i razumiju ga. Taj dobrovoljni i u svijetu dobro raširen sustav posjeduju i kontroliraju dionici te je on temelj norme EN ISO 3758:2012 (Tekstil – upute za održavanje pomoću simbola) i drugih sustava (npr. u SAD-u). Koristi zakonodavnog (obveznog) pristupa manje su od očekivanih i, ovisno o sposobnosti poduzeća da amortiziraju troškove, možda neće nadoknaditi vjerojatno prenošenje troškova na krajnje potrošače. Postoje prednosti u poboljšanju funkcioniranja sadašnjeg sustava, po mogućnosti kako bi bolje zadovoljio potrebe potrošača, primjerice koristeći nove simbole i, prema potrebi, podižući svijest (primjerice o pranju odjeće na niskim temperaturama), što privatni sektor čini na bilo koji način.

(c) Sustav označivanja veličina

Potrošači daju veliku važnost određivanju pravilne veličine. Upoznati su s raznim postojećim dobrovoljnim sustavima, a poduzeća i javne organizacije nude tablice za preračunavanje. Unatoč poteškoćama, razvijene su europske i međunarodne (ISO) norme, posebno norma EN 13402, kojom se određuje sustav oznaka u vezi s označivanjem veličine odjeće. Od obveznog sustava očekuju se tek ograničene koristi u usporedbi s jedinstvenim sustavom u cijelom EU-u temeljenom na normama. Naglasak bi trebalo staviti na ostvarivanje i dovršavanje stalnog rada na normizaciji. Prema potrebi, odgovarajući dionici i javna tijela mogli bi pružiti podršku kako bi prevladali poteškoće i ostvarili veći konsenzus za sustav temeljen na normama.

(d) Navođenje alergena tvari

¹² Članak 24.1. – „kako bi se potrošačima pružile točne, relevantne, razumljive i usporedive informacije o značajkama tekstilnih proizvoda”

¹³ Studija o označivanju tekstila dostupna je na http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/files/studies/study-report-labelling-textile_en.pdf

¹⁴ Kako je navedeno u studiji o označivanju tekstila, anketa je provedena u sedam država članica među više od 3 500 ispitanika.

¹⁵ COM(2013) 78 završna verzija – Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o sigurnosti potrošačkih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/357/EEZ i Direktive 2011/95/EZ od 13.2.2013.

Prisutnost alergenih tvari u gotovim tekstilnim proizvodima i rizici koje oni predstavljaju važan su problem za mnoge potrošače. Neki dobrovoljni sustavi certifikacije sadržaja kemikalija i sustavi označivanja već postoje i svraćaju potrošačima pažnju na prisutnost (ili izostanak, u nekim proizvodima) tih tvari. Međutim, razine koncentracije koje bi mogle uzrokovati alergijske reakcije kod izloženih skupina pojedinaca nisu utvrđene za svaku tvar koja bi mogla biti prisutna u tekstilnim proizvodima. Trebalo bi potražiti znanstveno utemeljene epidemiološke podatke. Postoje i neizvjesnosti, posebno u vezi s uzročno-posljedičnom vezom između tekstilnih proizvoda i alergija u stanovništvu, izloženosti potrošača i promjenjivosti odnosa doze i reakcije u alergijskim reakcijama kod različitih pojedinaca te kemijskim tvarima koje ostaju u gotovim tekstilnim proizvodima. Trenutno su te neizvjesnosti uistinu prepreka pružanju točnih, relevantnih, razumljivih i usporedivih informacija o stvarnim rizicima vezanim uz prisutnost kemikalija u tekstilnim proizvodima. Kako bi bile učinkovite, te informacije moraju biti razumljive i imati jednako značenje za sve potrošače. Također su potrebne pouzdanije i provjerljivije informacije kako bi se dokazala usklađenost sa zahtjevima, provele provjere nadzora nad tržištem te primijenile mjere provedbe. Postojeće horizontalno zakonodavstvo, posebno Uredba (EZ) br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH)¹⁶ i Uredba (EZ) br. 1272/2008 o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa (CLP)¹⁷ i drugo zakonodavstvo (na primjer o kozmetičkim proizvodima, biocidima, pesticidima) moglo bi pružiti rješenje za rizike od određenih tvari u tekstilnim proizvodima.

- (e) Elektroničko označivanje i druge tehnologije te simboli i oznake neovisni o jeziku (za određivanje vlakana)

Nekoliko novih i inovativnih tehnologija i alata za dostavu informacija, na primjer dvodimenzionalne oznake i RFID (radiofrekvencijska identifikacija), sada su komercijalno dostupni i primjenjuju se na hranu i tekstilne proizvode. Istraživanja koja provode velika poduzeća za trgovinu na malo u područjima poput inventure, narudžbi i upravljanja kupcima daju zanimljive rezultate. Međutim, potrebna su učinkovitija i isplativija rješenja za široku uporabu u malim i srednjim poduzećima. Koristi zakonodavnog (obveznog) pristupa za potrošače smatraju se ograničenima, a troškovi previsokima. Pojedinačna poduzeća trebala bi moći izabrati jedan od konkurentskih sustava.

- (f) Ostale vrste označivanja i označivanje autentičnosti kože

Komisija je isto tako analizirala ostale vrste označivanja koje nisu izričito navedene u članku 24. Uredbe, posebno označivanje organskog podrijetla, okolišne učinkovitosti, društvene odgovornosti, zapaljivosti i autentičnosti. Pokazalo se da su potrošači svjesni da postoje različite norme i međunarodni, nacionalni ili europski sustavi, na primjer označivanje organskog podrijetla (privatni sustav), označivanje ekoloških značajki (znak zaštite okoliša EU-a, Nordic Swan, Blue Angel itd.), društvene etikete (norma ISO 26000). Nekim oznakama okolišne učinkovitosti već su predviđena ograničenja u korištenju opasnih tvari koja mogu nepovoljno utjecati na okoliš i izazvati alergijske reakcije. Stoga je interes potrošača za slične sustave označivanja na razini EU-a na temelju Uredbe o tekstilu bio nizak. S druge strane, rezultati ankete među potrošačima i proizvođačima u vezi s označivanjem kože¹⁸ pokazali su da postoje uočene koristi oznake autentičnosti kože. Stoga je Komisija nedavno pokrenula postupak ocjene utjecaja kako bi temeljito procijenila troškove i koristi drukčijih rješenja,

¹⁶ SL L 396, 30.12.2006., str. 1. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:396:0001:0849:EN:PDF>

¹⁷ SL L 353, 31.12.2008., str. 1. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:353:0001:1355:en:PDF>

¹⁸ Studija o označivanju kože dostupna je na http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/leather/files/study-report-labelling-leather_en.pdf

uključujući zakonodavnog rješenja, u području označivanja autentičnosti kože. Na temelju rezultata te ocjene utjecaja Komisija će odlučiti treba li predložiti bilo kakvo djelovanje na razini EU-a.

4. STUDIJA O ALERGENIM TVARIMA

Na temelju članka 25. Uredbe o tekstilu, Komisija je bila ovlaštena istražiti moguću uzročno-posljedičnu vezu između alergija i kemijskih tvari ili mješavina korištenih u tekstilnim proizvodima te, na temelju te studije¹⁹, dostaviti zakonodavne prijedloge, prema potrebi, u kontekstu postojećeg zakonodavstva. U skladu s tim člankom, studijom su uzeti u obzir nalazi studija provedenih na razini država članica te je ona usmjerena na kemijske tvari u gotovim tekstilnim proizvodima, ali ne na tekstilna vlakna ili tkanine. Aspekti zaštite zdravlja na radu i procjena rizika kemikalija također nisu bili sastavni dijelovi studije. Na temelju rezultata studije, u ovom se odjeljku istražuju mogućnosti rješavanja zabrinutosti zbog mogućih alergeni tvari u proizvodnji tekstila.

Većina tekstila može se smatrati sigurnima²⁰, iako osjetljivi pojedinci dobivaju alergijske reakcije na tekstilna vlakna, bilo na vunu kao takvu bilo na određene kemijske tvar (ili mješavine) koje se koriste u proizvodnji tekstilnih proizvoda. Prijavljeno je da oko 1-2 % svih kontaktnih alergija proizlazi iz tekstila²¹ (koji je četvrti po redu s najvećim brojem prijavljenih slučajeva nakon uporabe kozmetike²², metalnog pribora i farmaceutskih proizvoda). Oko dvije trećine alergija u vezi s tekstilom pripisuje se disperznim bojilima, od kojih neki mogu uzrokovati alergijski kontaktni dermatitis (AKD) kod osjetljivih pojedinaca. Trenutne znanstvene spoznaje upućuju na to da neke tekstilne smole za završnu obradu mogu oslobađati tvari koje uzrokuju AKD kod osjetljivih pojedinaca. Mnogi su tekstilni aditivi i pomoćna sredstva tvari koje rijetko uzrokuju preosjetljivost, ali reaktivne boje mogu uzrokovati preosjetljivost. Na temelju njihovih bitnih svojstava, postoje tvari razvrstane kao one koje uzrokuju preosjetljivost ili koje nadražuju, a koje mogu ostati u gotovim tekstilnim proizvodima.

Još uvijek nije moguće donijeti opći zaključak o tome postoji li uzročno-posljedična veza između alergijskih reakcija i kemijskih tvari koje se koriste i ostaju u gotovim tekstilnim proizvodima. Ostaje nesigurnost u vezi s stvarnim oslobađanjem i sigurnim pragom razina koncentracije kemijskih tvari koje uzrokuju preosjetljivost ili nadražujućih tvari na gotovim tekstilnim proizvodima i to otežava prenošenje točne i odgovarajuće informacije o rizicima potrošačima. Nadalje, procjena rizika potrebna je kako bi se utvrdilo predstavljaju li te tvari neprihvatljiv rizik koji zahtijeva djelovanje u kontekstu postupaka ograničavanja u REACH-u. Stručno revidirani epidemiološki podaci rijetki su²³, a kada su dostupni, nisu novijeg datuma.

¹⁹ Studija o uzročno-posljedičnoj vezi između alergijskih reakcija i kemijskih tvari ili mješavina korištenih u tekstilu http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/files/studies/study-allergic-reactions-textile_en.pdf

²⁰ Velika se većina obavijesti RAPEX-a o tekstilu i odjeći 2012. odnosila na rizik povezan s trakicama za nanošenje proizvoda, a ne kemijskim tvarima.

²¹ Informacija Saveznog instituta za procjenu rizika br. 018/2007 http://www.bfr.bund.de/cm/349/introduction_to_the_problems_surrounding_garment_textiles.pdf

²² „Može se procijeniti da je učestalost kontaktne alergije na sastojke mirisa u općem stanovništvu u Europi 1-3 %”. Mišljenje Znanstvenog odbora za zaštitu potrošača o mirisnim alergenima u kozmetičkim proizvodima, stranica 7. Mišljenje SCCS/1459/11 dostupno je na http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_o_102.pdf

²³ „Podaci iz istraživanja s dozom za prikaz kod ljudi vrlo su ograničeni u nekoliko značajki.” Mišljenje SCCS/1459/11 o mirisnim alergenima u kozmetičkim proizvodima, stranica 8.

Velika većina tvari koje se koriste u proizvodnji tekstila i koje se mogu pronaći u gotovim tekstilnim proizvodima ne uzrokuju preosjetljivost, niti su nadražujuće tvari²⁴. Postoje tvari koje izazivaju zabrinutost²⁵, a čija je uporaba ograničena ili zabranjena na temelju postojećeg zakonodavstva EU-a (primjerice REACH, Uredba o kozmetičkim proizvodima, Uredbe o deterdžentima te znak zaštite okoliša EU-a). Što se tiče tvari koje izazivaju veliku zabrinutost (SVHC), krajem 2012., u suradnji s Europskom agencijom za kemikalije i državama članicama, Komisija je razvila plan za SVHC²⁶ kako bi odredila sve SVHC-ove koji su važni za EU i uključila ih na popis tvari predloženih za odobrenje na temelju Uredbe REACH do 2020. U tom je planu uključen početni pregled kako bi se na niži stupanj prioriteta stavile tvari koje, među ostalim, nisu proizvedene i/ili korištene u EU-u, nakon čega slijedi analiza mogućnosti upravljanja rizikom (MUR) kako bi se odredili najprikladniji daljnji koraci za rješavanje potencijalnih rizika od onih koji postoje. Tom će se analizom, prema potrebi, predložiti daljnje djelovanje, ili na temelju REACH-a ili izvan njega. Bilo kakav mogući regulatorni pristup mora se temeljiti na pouzdanim, provjerljivim i lako razumljivim informacijama kako bi donio željene koristi potrošačima i poduzećima te olakšao usklađenost, provedbu i nadzor tržišta.

Predmet budućih promjena vjerojatno će biti poticanje istraživanja alternativnih nealergenih tvari i izloženosti i procjena rizika te rješavanje nesigurnosti u pogledu tvari koje se mogu oslobađati iz gotovih tekstilnih proizvoda, kao i koncentracije/granične vrijednosti za zaštitu protiv alergija. Isto tako, rad na provođenju plana SVHC-a mogao bi predstavljati dio mogućeg djelovanja nastavno na istraživanje povezanosti između alergijskih reakcija i kemikalija u tekstilnim proizvodima. Rad na planu za SHVC uključivat će uspostavljanje *ad-hoc* koordinacijske skupine koja će pregledavati tvari koje izazivaju preosjetljivost i utvrditi koje bi od njih mogle biti SVHC-ovi. Ta bi skupina mogla pregledavati popise tvari koje se mogu pronaći u tekstilnim proizvodima kako je utvrđeno u kontekstu studije iz članka 25. te ih prema potrebi uključiti u daljnje određivanje prioriteta i analizu MUR-a.

5. ZAKLJUČAK

Studije provedene u ime Komisije i savjetovanja s širokim rasponom dionika pokazuju da je razvoj novih inicijativa za utvrđivanje novih zahtjeva u vezi s označivanjem tekstilnih proizvoda u interesu potrošača.

Međutim, na temelju provedenih ocjenjivanja, Komisija zaključuje da se Uredbom o tekstilu ne bi trebali obuhvatiti zahtjevi u vezi s označivanjem poput sljedećih jer su oni trenutačno na snazi ili se razvijaju u sklopu drugih regulatornih ili neregulatornih okvira: (i) upute za održavanje i označivanje veličine rješavaju se ili dobrovoljnim sustavima ili normama, (ii) rad na normizaciji razvija se u smjeru usklađenog sustava oznaka u vezi s označivanjem veličine na razini EU-a i međunarodnoj razini; i (iii) označivanje zemlje podrijetla rješava se prijedlogom Komisije za Uredbu o sigurnosti potrošačkih proizvoda, kojom se predviđa međusektorsko rješenje za aspekte u vezi sa zemljom podrijetla i sljedivosti iz njezina članka 7.

²⁴ Utvrđeno je otprilike 70 alergenih tvari, izvješće Švedske agencije za kemikalije br. 3/13 <http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport-3-13-textiles.pdf>

²⁵ Tvari koje izazivaju zabrinutost uključuju: tvari karcinogene, mutagene i toksične za reprodukciju (CMR), postojane bioakumulativne i toksične tvari (PBT), tvari koje uzrokuju endokrine poremećaje itd.

²⁶ Planom za SVHC određuje se postupak utvrđivanja i procjene nekoliko kategorija potencijalnih SVHC-ova, uključujući tvari koje izazivaju preosjetljivost. (<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/13/st05/st05867.en13.pdf>)

Posebno u pogledu zahtjeva u vezi s označivanjem alergenih tvari koje se koriste u proizvodnji tekstila, Komisija zaključuje da se daljnji napor u istraživanju i uvođenju alternativnih i nealergenih tvari smatraju važnima. Iako neki dobrovoljni sustavi označivanja već postoje kako bi potrošače upozorili o prisutnosti opasnih tvari (uključujući alergenih tvari) u tekstilnim proizvodima, sustave označivanja i ostalih alata za prenošenje informacija o alergenim tvarima trebalo bi dodatno istražiti. Isto tako, potreba za daljnjim mjerama kontrole prisutnosti tvari (posebno onih koji izazivaju preosjetljivost) koje se mogu pronaći u gotovim tekstilnim proizvodima te se mogu oslobađati iz proizvoda trebala bi se procijeniti i prema potrebi rješavati na temelju odgovarajućih instrumenata dostupnih u zakonodavstvu EU-a o kemikalijama, posebno na temelju Uredbe REACH. Ishod usporednih postupaka, poput stalnog preispitivanja kriterija za znak zaštite okoliša EU-a za tekstilne proizvode, uzet će se u obzir.